Ungdata junior
Høylandet kommune

Resultater fra Ungdata junior i Høylandet kommune 2020

Barnetrinnet 5. - 7. klasse

Rapporten er utarbeidet av Ungdatasenteret i samarbeid med KoRus - Midt

Foto: Skjalg Bøhmer Vold/Ungdata

Ungdatasenteret
Velferdsforskningsinstituttet NOVA
OsloMet – storbyuniversitetet
Stensberggata 26
Postboks 4, St. Olavs plass
0130 OSLO
67 23 50 00
www.oslomet.no
www.ungdata.no

KoRus - Midt
St. Olavs Hospital HF
Kompetansesenter rus - Midt-Norge
Klinikk for rus- og avhengighetsmedisin
Schwachs gate 3
7030 Trondheim
73 86 29 00 / 06800
https://stolav.no/korus

Innhold

	Om rapporten	2
Kapittel 1	Livskvalitet	4
Kapittel 2	Venner	6
Kapittel 3	Foreldre	8
Kapittel 4	Skole	10
Kapittel 5	Nærområdet	12
Kapittel 6	Fritid	14
Kapittel 7	Helse	18
Kapittel 8	Mobbing	20
	Definisjoner	22

Om rapporten

Ungdata junior er en spørreundersøkelse rettet mot elever i 5. til 7. trinn. Undersøkelsen gir et bredt bilde av hvordan barn i alderen 10 til 12 år har det, og hva de driver med i fritiden.

Undersøkelsen gjennomføres på skoler over store deler av landet og baserer seg på et standardisert og kvalitetssikret spørreskjema som gjør det mulig å sammenlikne barns situasjon på tvers av sted.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra undersøkelsen som ble gjennomført iHøylandet kommune våren 2020. Rapporten er inndelt i åtte tematisk inndelte kapitler, som til sammen vil gi en oversikt over hvordan barna i kommunen har det, og hva de gjør i hverdagen. Innenfor hvert tema vil man få svar på hvordan gutter og jenter har besvart spørsmålene.

Alle resultatene i rapporten er oppgitt i prosent.

Flere steder i rapporten sammenliknes resultatene for kommunen med resultater som er kommet inn fra alle de som har gjennomført Ungdata junior i årene 2017 til 2020. I rapporten omtales dette som nasjonale tall.

Hva kan Ungdata junior si noe om?

Målet med Ungdata junior er å få kartlagt hvordan barn har det og hva de driver med i fritiden sin. Undersøkelsen omfatter temaer knyttet til livskvalitet, familie, vennskap, skole, lokalmiljø, mediebruk, deltakelse i fritidsaktiviteter, helse og mobbing. Ved å spørre barn direkte om disse temaene kan Ungdata junior gi en oversikt over hvor mange som for eksempel trives der de bor eller som driver med ulike typer fritidsaktiviteter.

Resultatene må tolkes lokalt, og kan gi en pekepinn på hvilke områder kommunen bør jobbe spesielt med. For kommunen kan resultatene brukes som ett av flere kunnskapsgrunnlag i videreutviklingen av lokal oppvekstpolitikk.

Resultatene fra Ungdata junior kan også brukes til å bevisstgjøre barn på hvordan andre barn har det, og hva som er vanlige aktiviteter blant barn i alderen 10 til 12 år.

> **I Ungdata junior blir barn spurt om hvordan de har det og hva de driver med i fritiden**

Ungdata gjennomføres ved at skoleelever over store deler av landet svarer på et elektronisk spørreskjema som omfatter ulike sider ved deres livssituasjon. Undersøkelsen gjennomføres i skoletiden med en voksen til stede i klasserommet. De fleste bruker under 30 minutter på å besvare alle spørsmålene.

Undersøkelsen er anonym, og det er frivillig for barna om de ønsker å være med eller ikke. Foresatte blir informert om undersøkelsen i forkant, og kan si fra til skolen dersom de ikke ønsker at barnet deres skal delta.

Om rapporten

Denne rapporten er en del av gratistilbudet som gis til alle kommuner som gjennomfører Ungdata junior. Alle tall er hentet fra den lokale undersøkelsen, mens tekstene er utformet slik at de skal passe i alle kommuner. Det er derfor ikke foretatt egne vurderinger av hva de konkrete resultatene betyr for den enkelte kommune. Dette er et arbeid som kommunene selv må gjøre, gjerne i samarbeid med andre aktører.

Spørreskjemaet i Ungdata junior er tilpasset elever på femte til sjuende trinn. Det finnes en egen undersøkelse – Ungdata – for elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring.

Hva elevene i Høylandet kommune synes om å være med i Ungdata junior. Andelen som mener utsagnene stemmer

På nettsiden ungdata.no finnes mer informasjon om Ungdata og Ungdata junior. Her kan man få tilgang til forskningsrapporter og nyhetsoppslag basert på Ungdata.

Hvem står bak Ungdata junior?

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – storbyuniversitetet (tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus) og sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata og Ungdata junior.

Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid med kommunene, som står for den praktiske gjennomføringen på skolene.

Data fra alle lokale undersøkelser samles i den nasjonale «Juniordatabasen». Data-basen inneholder svar fra mer enn 100 000 barn som har deltatt i Ungdata junior siden den første gang ble gjennomført i 2017.

Helsedirektoratet finansierer Ungdata junior.

Fakta om undersøkelsen i Høylandet kommune

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden
Mars 2020

Hvem som deltok i undersøkelsen
Elever fra 5. til 7. trinn

Antall elever som deltok
48

Svarprosent
96

Antall gutter og jenter som besvarte Ungdata junior i Høylandet kommune

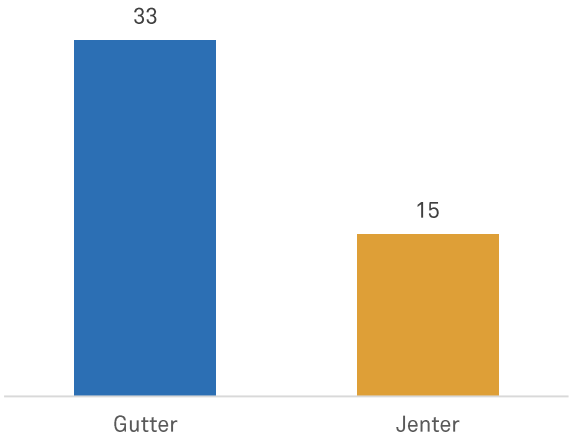

Om tolkning av resultater

I tolkningen av resultater bør det tas hensyn til at det alltid vil være en viss statistisk usikkerhet knyttet til prosentene som oppgis. Usikkerheten er størst i undersøkelser der det er relativt få barn som har svart på undersøkelsen, og minst i de store kommunene.

KAPITTEL 1

Livskvalitet

Livskvalitet handler om det som gjør livet godt å leve. For det enkelte barn vil livskvalitet framstå som en subjektiv opplevelse av det livet man lever – om hvor godt man trives og om hvor fornøyd man er med livet sitt. Men også følelsen av å være nyttig eller opplevelse av mestring vil kunne påvirke den enkeltes livskvalitet på en positiv måte. Barn som har det bra, har ofte et positivt selvbilde. Livskvalitet utvikles i og påvirkes av samspill med andre. Positive tilbakemeldinger kan bidra til et godt selvbilde og økt trivsel, mens stadig kritikk kan føre til det motsatte.

Kapitlet gir et bilde av hvordan barn vurderer livet de lever og hvordan de ser på seg selv. Et gjennomgående funn i Ungdata junior-undersøkelsene, er at de aller fleste barn vurderer livet sitt som bra. De aller fleste er fornøyd med hvordan de er, og gir uttrykk for at de har alt de ønsker seg i livet. Mange barn opplever til tider at livet kan være stressende, eller at ingen ting er gøy mer. Samtidig viser undersøkelsen at det som regel bare er et fåtall som ofte opplever dette. Det er flere av guttene som er fornøyd med seg selv og livet sitt enn blant jentene.

Å ha tilstrekkelig antall timer søvn vil være viktig for barns livskvalitet, fordi det påvirker både konsentrasjon og trivsel. Anbefalt mengde søvn for barn i alderen 10–12 år er ni til ti timer. I undersøkelsen blir barna spurt om hvor mange timer de sov sist natt. Svarene viser at de fleste barna sover innenfor rammene av det anbefalte. Men det er også en del barn som sover en god del mindre.

Å ha noen å snakke med om vanskelige eller triste ting utgjør også en viktig side av livskvaliteten. Ungdata junior viser at de aller fleste kan snakke med foreldrene sine eller venner om slike ting. Mor er den som barna oftest oppgir som støtteperson, men det er også mange som kan snakke med faren sin eller med vennene. Det er også en god del som oppgir at de kan snakke om vanskelige ting med læreren sin eller med helsesykepleieren på skolen.

Hvordan barn oppfatter seg selv og livet sitt. Prosent som er enig og uenig i ulike utsagn

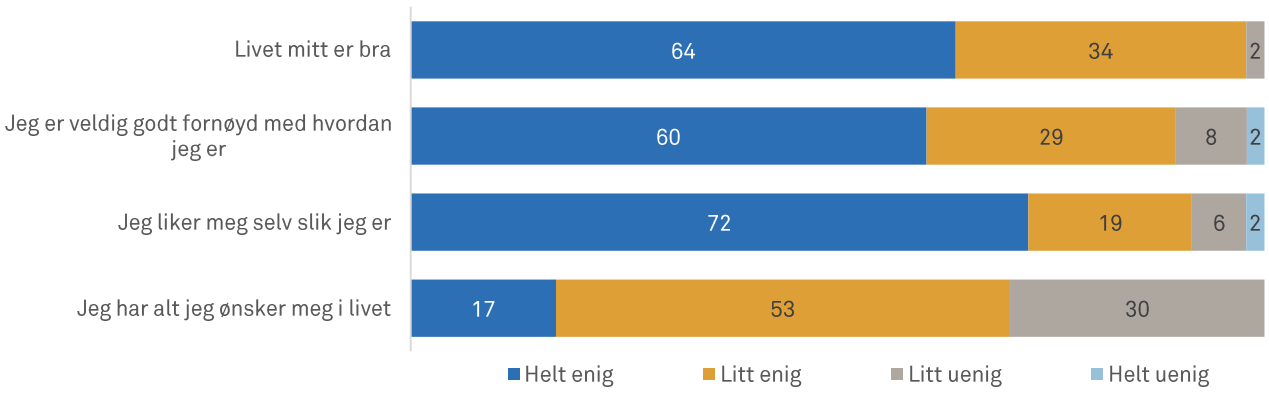

Hvordan gutter og jenter vurderer utsagnet «Livet mitt er bra». Prosent

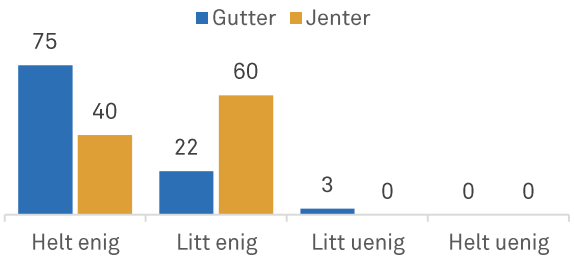

> **De aller fleste barn synes selv de har et bra liv**

Hvor ofte gutter og jenter føler seg stresset. Prosent

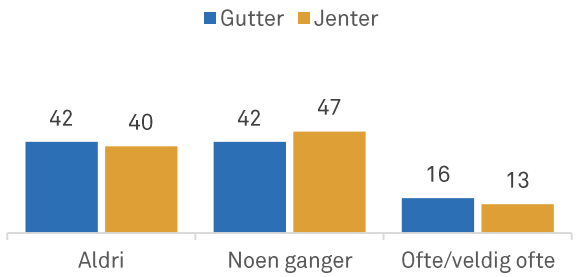

Hvor ofte gutter og jenter opplever at ingen ting er gøy mer. Prosent

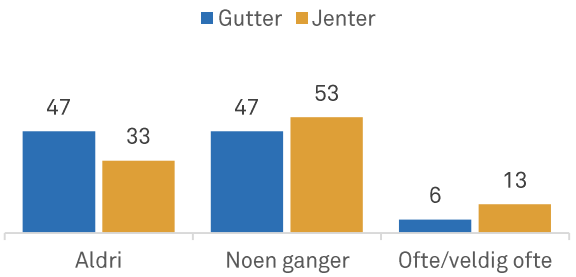

Søvn

Tilstrekkelig antall timer søvn er viktig for både konsentrasjon og trivsel. Anbefalt mengde søvn for barn i alderen 10–12 år er ni til ti timer. Ungdata junior kartlegger hvor mange timer barna sov sist natt. En god del barn rapporterer om mindre søvn enn anbefalt.

Hvor ofte gutter og jenter har problemer med å sove. Prosent

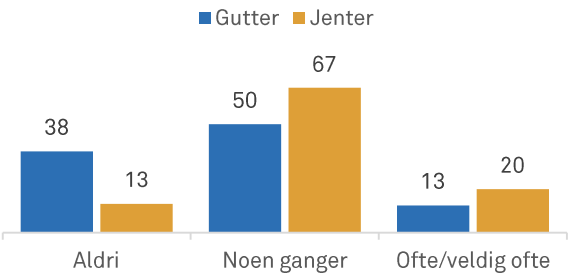

> **Hvor mye søvn barn rapporterer varierer ganske mye**

Omtrent hvor mange timer sov du i natt? Prosent

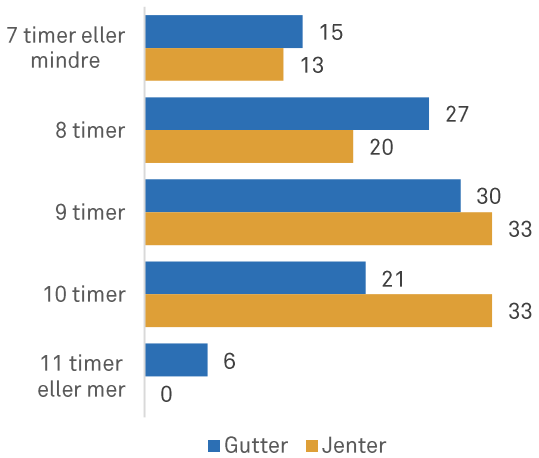

Hvem barna kan snakke med om triste eller vanskelige ting. Prosent

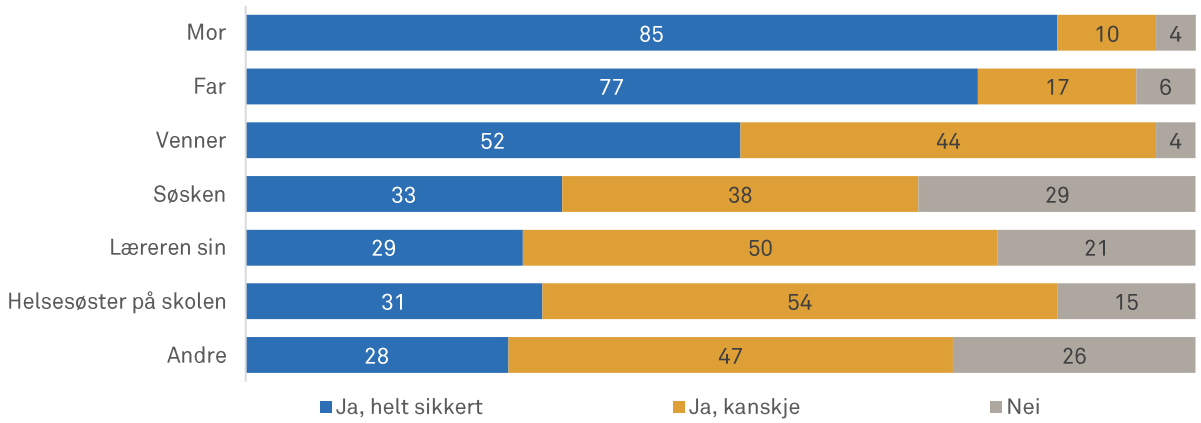

KAPITTEL 2

Venner

Venner er for de fleste en kilde til lek, glede, støtte, samhørighet og bekreftelse. Å være sammen med venner er for mange den mest sentrale aktiviteten i barnas liv. Et godt vennskap kan fungere som et sosialt immunforsvar, som øker robustheten overfor ulike utfordringer i oppveksten. På lengre sikt kan samspillet med jevnaldrende ha betydning for utvikling av selvbilde og sosial kompetanse. Og motsatt, fravær av nære venner, manglende stabilitet i jevnalderrelasjoner eller ensomhet, kan være en belastning for barn, som bidrar til økt sårbarhet.

Når barn blir spurt direkte, svarer de aller fleste at de har venner. Det store flertallet er sikre på at de har minst én venn som de kan stole på og snakke med om alt mulig. I tillegg er det mange som tror at de har en slik venn. Nesten alle som er med i Ungdata junior oppgir at de alltid eller som regel har noen å være sammen med, enten det gjelder i friminuttene på skolen eller i fritiden. Dette gjelder imidlertid ikke alle. En liten minoritet svarer at de som regel ikke har noen å være sammen med på fritida.

Gutter og jenter har i omtrent like stor grad venner de kan stole på og være sammen med. Men flere gutter enn jenter er sikre på at de har noen å være sammen med. Motsatt er det flere jenter enn gutter som ofte opplever at de er ensomme. Generelt er det forholdsvis få barn – uansett kjønn – som ofte opplever at de er ensomme. Men en god del barn kjenner at de kan være ensomme «noen ganger». Det store flertallet av barn i denne alderen opplever derimot aldri å være ensomme.

I undersøkelsen ble barna spurt om hvorvidt vennene deres er gutter eller jenter, eventuelt om de omgås i kjønnsblandete vennegrupper. Det vanligste er at vennene består av en viss blanding gutter og jenter, men der flertallet likevel er venner av eget kjønn. En del barn inngår i vennerelasjoner med omtrent like mange gutter og jenter. Det er derimot svært uvanlig at gutter og jenter kun har venner av motsatt kjønn. Det er heller ikke spesielt vanlig at gutter og jenter kun har venner av samme kjønn som dem selv.

Har du minst én venn som du kan stole helt på og snakke med om alt mulig? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

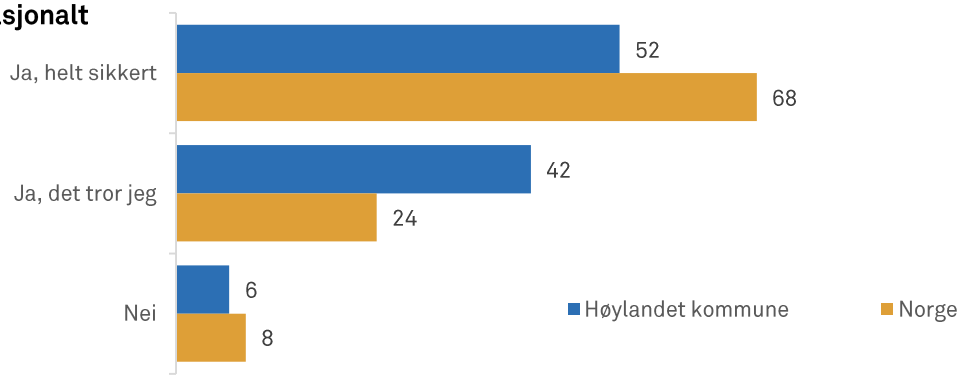

Om gutter og jenter har minst én venn de kan stole helt på og snakke med om alt mulig. Prosent

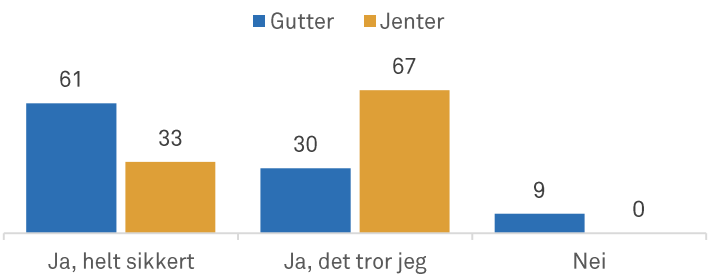

> **De fleste barn er sikre på at de har minst én god venn som de stoler helt på**

Har du noen å være sammen med på fritiden? Prosent

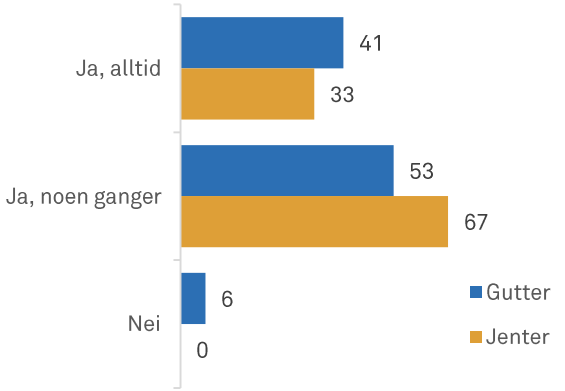

Har du noen å være sammen med i friminuttene på skolen? Prosent

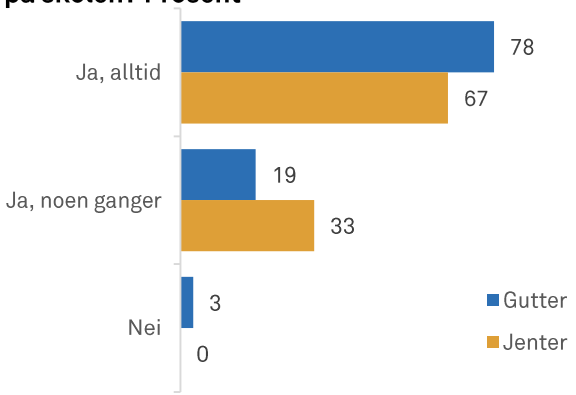

Kjønnsdelt vennskap

Når gutter og jenter blir bedt om å tenke på vennene sine, oppgir de aller fleste at flertallet av vennene har samme kjønn som dem selv. Det er likevel en god del som forteller at de er omtrent like mange gutter og jenter i vennegruppa. Mer uvanlig er det at gutter og jenter har flest venner av motsatt kjønn. Det er heller ikke så mange som bare har venner av samme kjønn som dem selv.

Hvor ofte gutter og jenter føler seg ensomme. Prosent

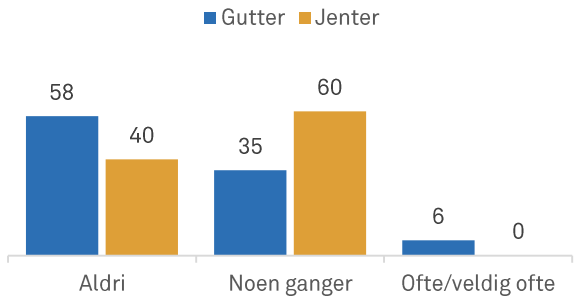

Tenk på vennene dine. Er de gutter, jenter eller både gutter og jenter? Prosent

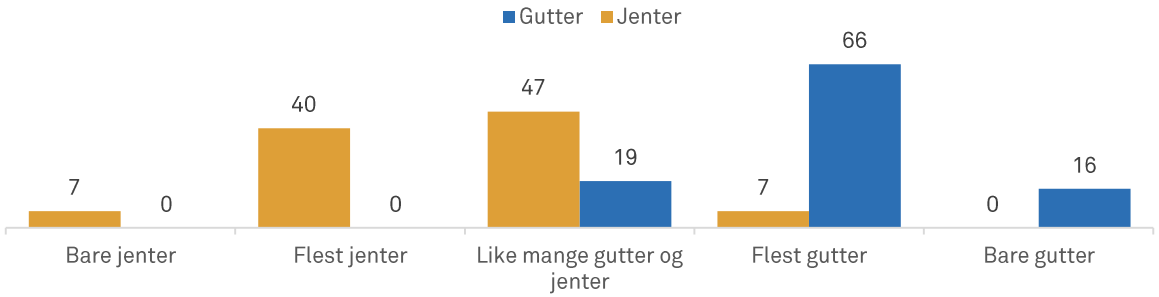

Er noe av dette viktig for å være populær i ditt vennemiljø? Prosent

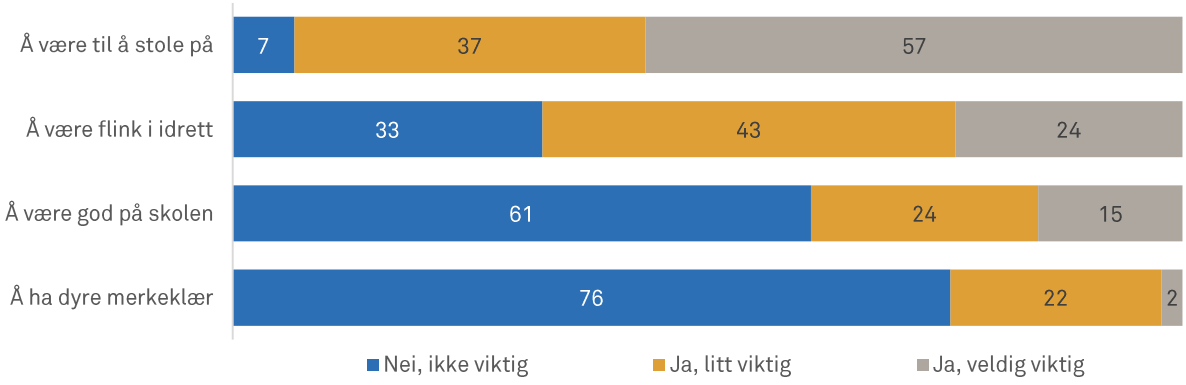

KAPITTEL 3

Foreldre

For de aller fleste barn representerer foreldre og foresatte de aller viktigste omsorgspersonene i barnas liv. Ressursene hjemme, enten de er økonomiske, kulturelle eller sosiale, danner grunnlaget for barn og unges levekår, trivsel og mestring. Ifølge barneloven har foreldrene plikt til å sørge for økonomisk underhold og omsorg, de skal sikre en forsvarlig oppdragelse og at barnet får en utdanning.

Resultatene fra Ungdata junior viser at de aller fleste barn har svært gode relasjoner til foreldrene sine. Det store flertallet er svært fornøyd med egne foreldre, og de aller fleste opplever at foreldrene deres har en grunnleggende aksept av hvordan barna er. De aller fleste barn liker å være sammen med foreldrene sine, og barn rapporterer gjennomgående at foreldrene er gode til å gi dem ros. At de fleste barn har tette relasjoner til foreldrene sine, gjenspeiler seg også ved at foreldrene i all hovedsak vet hvor barna er i fritiden, og at de kjenner vennene deres.

Samtidig er det en mindre gruppe som ikke har like gode opplevelser av foreldrene sine. En minoritet av barna opplever foreldrene sine som lite støttende, de er misfornøyd med foreldrene, eller de er ikke spesielt glad i å være sammen med dem. På landsbasis opplever en av fem at foreldrene deres ofte kjefter på dem.

Barna ble også spurt hvor ofte de gjør noe sammen med familien. De fleste svarer én til to dager i uken. Det er også mange som gjør noe sammen med familien oftere, både blant gutter og jenter. Ungdata junior viser at de fleste barn er involvert i husarbeidet i hjemmet, men også at det er stor variasjon i hvor ofte barna gjør dette. Det vanligste er at barna hjelper til én eller to dager i uken, både blant gutter og jenter.

Hvor fornøyd er du med foreldrene dine? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

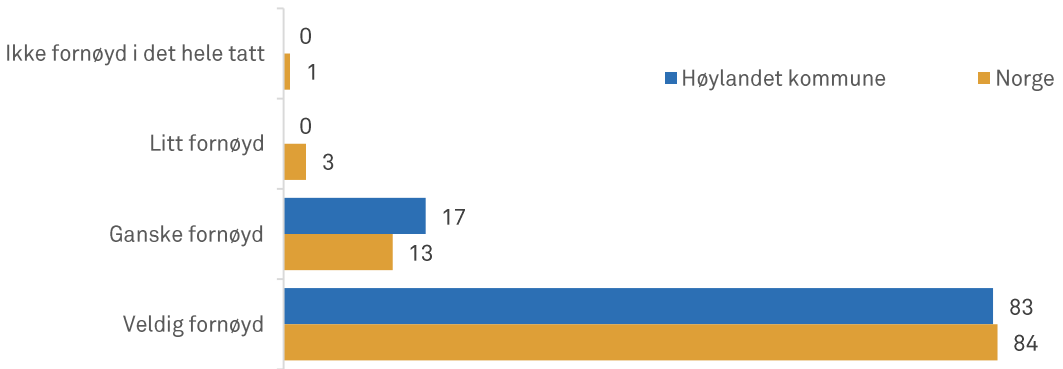

Hvor fornøyd gutter og jenter er med foreldrene sine. Prosent

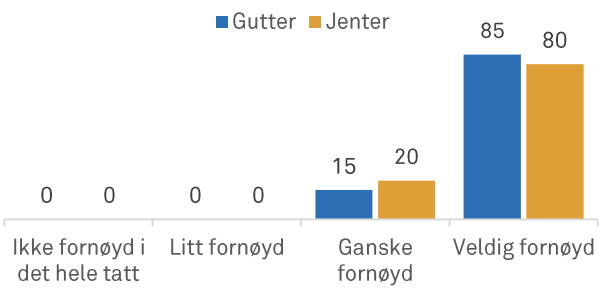

> **Det store flertallet av barn er veldig fornøyd med foreldrene sine**

Hvordan barna stiller seg til ulike utsagn om sine foreldre. Prosent som er enig og uenig i ulike utsagn

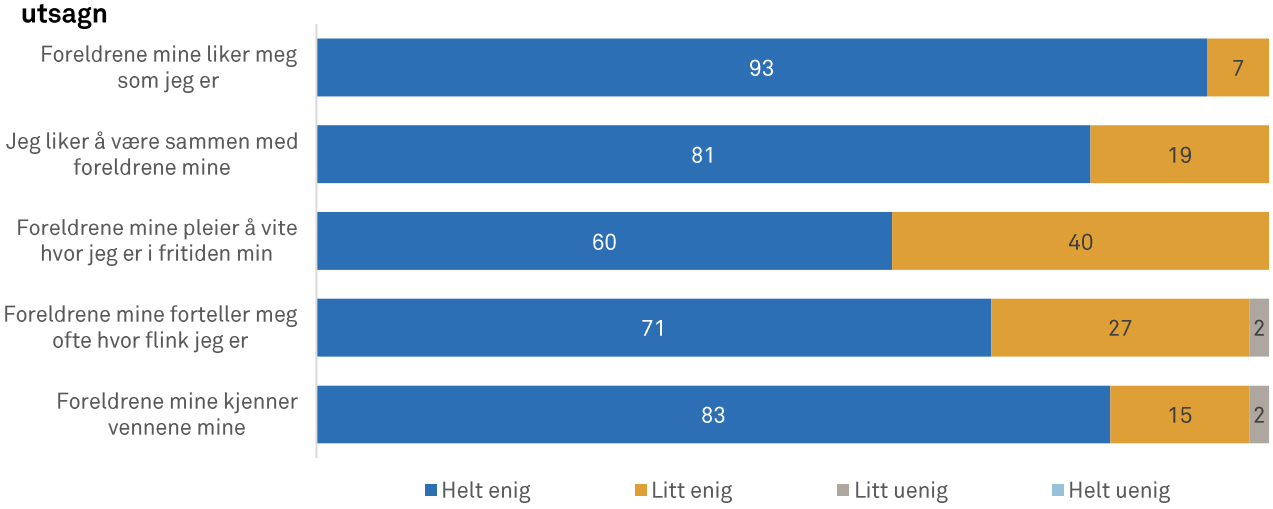

> **Mange foreldre investerer mye tid og ressurser i barna sine. Kanskje er dette bakgrunnen for at barn flest opplever foreldrene sine på så positive måter?**

Hvordan gutter og jenter stiller seg til utsagnet «foreldrene mine kjefter ofte på meg». Prosent

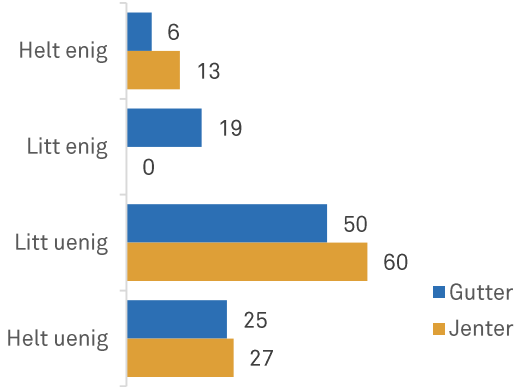

Hvor ofte gutter og jenter hjelper til med husarbeid. Prosent

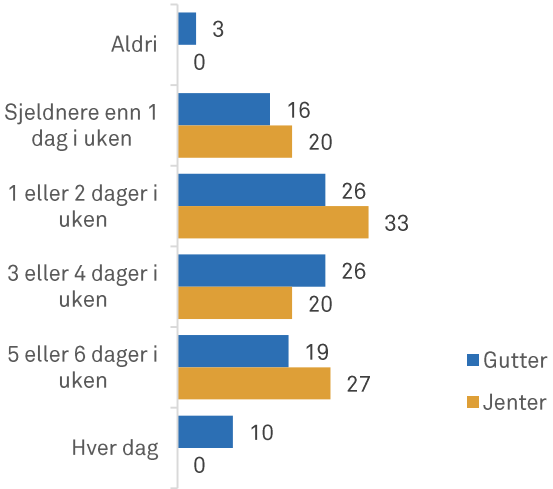

Hvor ofte gutter og jenter gjør noe sammen med familien. Prosent

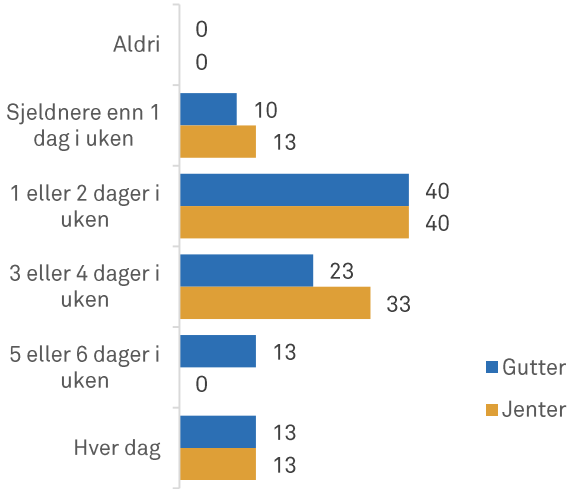

KAPITTEL 4

Skole

Skolen er en viktig arena for læring og sosialisering. Den har som mål å utvikle de unge slik at alle skal være godt rustet til å møte utfordringer barna kommer til å oppleve i et framtidig samfunn. Samtidig er skolen et sted der barn inngår i tette samspill med lærere og andre ansatte på skolen, og der barn møter andre barn. For mange vil vennskapsrelasjonene på fritiden ofte ha sitt opphav i vennskap som oppstår i skolesituasjonen.

Ungdata junior viser at de aller fleste barn i Norge trives godt på skolen. Det store flertallet mener at læreren deres bryr seg om dem, og majoriteten av barna føler at de passer inn i klassen. De aller fleste rapporterer om at de alltid har det bra i friminuttene.

Selv om det store flertallet av barna trives godt på skolen, er det en del barn som gir uttrykk for at de ikke er så fornøyd med skolen de går på. Dette kan skyldes mange forhold, alt fra kvaliteten på bygningene, til det sosiale samspillet mellom lærere og elever. Nokså mange barn opplever at de kjeder seg i skoletimene, og det er heller ikke alle barn som føler at de passer inn i klassen eller som har det bra i friminuttene. En av fem barn gruer seg ofte til å gå på skolen, og det er en del som gir uttrykk for at de ofte føler seg redd når de skal snakke foran klassen. Det er flere jenter enn gutter som er bekymret for disse tingene, inkludert å grue seg til å ha prøve.

Barn tilbringer mye tid på skolen. Men skoledagen er ikke alltid slutt når skoleklokka ringer. Ungdata junior viser at en god del barn bruker minst én time hver dag etter skolen på lekser. Det vanligste er likevel å bruke mellom en halv time og en time. Noen få bruker enda mindre tid.

Hvor fornøyd er du med skolen du går på? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

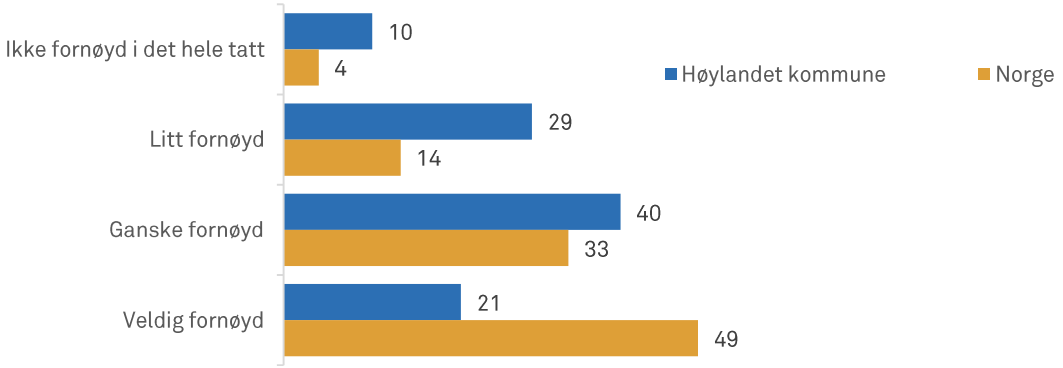

Hvor fornøyd gutter og jenter er med skolen de går på. Prosent

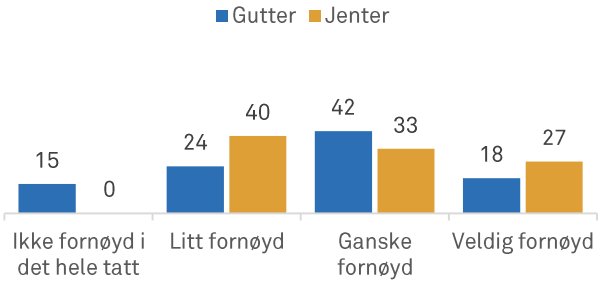

> **Ikke alle barn er like godt fornøyd med skolen de går på**

Hvordan barna stiller seg til ulike utsagn om skolen. Prosent som er enig og uenig i ulike utsagn

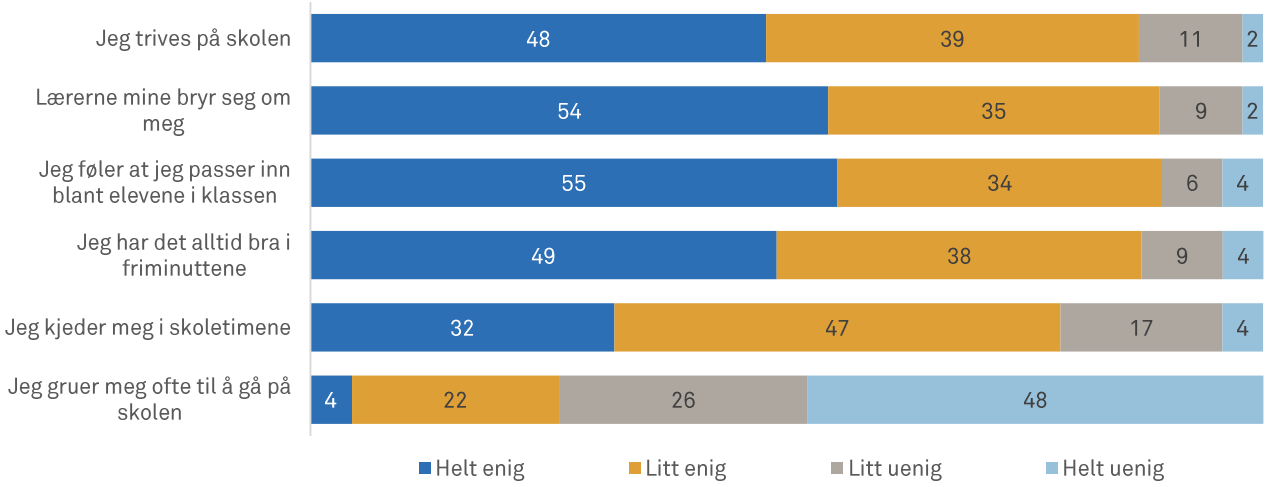

> **Trivselen i norsk skole er høy. De fleste barn opplever gode relasjoner til lærere og til de andre elevene i klassen**

Hvor mye tid gutter og jenter bruker på lekser i løpet av en vanlig dag. Prosent

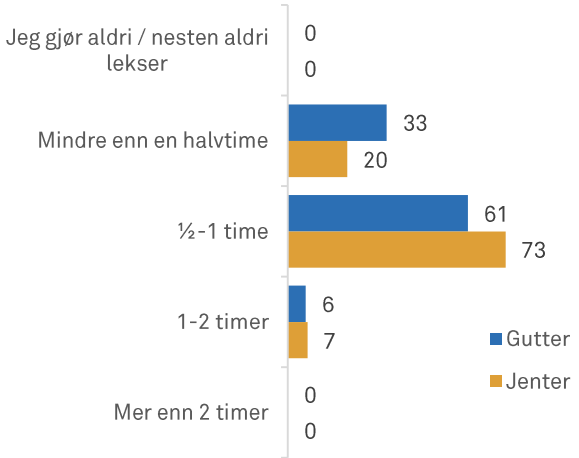

Hvor ofte gutter og jenter føler seg redde når de skal snakke foran klassen. Prosent

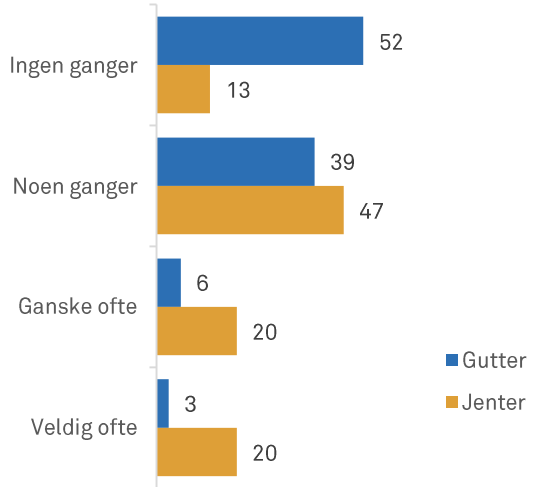

Hvor ofte gutter og jenter gruer seg veldig når de skal ha en prøve. Prosent

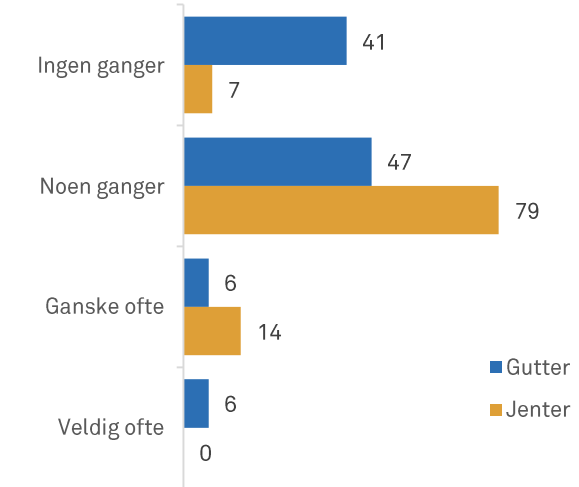

KAPITTEL 5

Nærområdet

Å vokse opp betyr å vokse opp på et bestemt sted. Forskjellige nærområder gir ulike muligheter for aktiviteter og sosialt samvær. Tilbudet av organisasjoner, fritids- og kulturtilbud påvirker individuell utfoldelse, og bidrar samtidig til å skape identitet og tilhørighet i et nærområde. Det samme gjelder tilgangen på åpne møteplasser, rekreasjonsområder og urørt natur.

Barn og unge bruker nærområdet i større grad og på en annen måte enn voksne. Trygge og sunne nærområder er derfor særlig viktig for barns velferd og trivsel. Barn og unge kan også ha andre meninger enn voksne om hva som gir livskvalitet i nærområdet deres.

I Ungdata junior ble barna spurt om hvor fornøyd de er med nærområdet der de bor. Den store majoriteten er fornøyde. På landsbasis svarer rundt tre av fire at de er veldig fornøyd. Omtrent hvert tiende barn er derimot lite eller ikke fornøyd.

For barn vil det å føle seg trygg når de beveger seg ute være spesielt viktig. 7 av 10 barn på landsbasis svarer at de er veldig trygge når de er ute i området der de bor. Samtidig er det en mindre gruppe på 3-4 prosent som opplever at det ikke er trygt. Tilsvarende gjelder spørsmålet om hvor trygge barna føler seg på vei til og fra skolen. 6 av 10 føler skoleveien som veldig trygg, rundt 3 av 10 ganske trygg, og 4-5 prosent at det ikke trygt.

Det er en del flere gutter enn jenter som opplever det som veldig trygt å være ute.

Hvor fornøyd er du med nærområdet der du bor? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

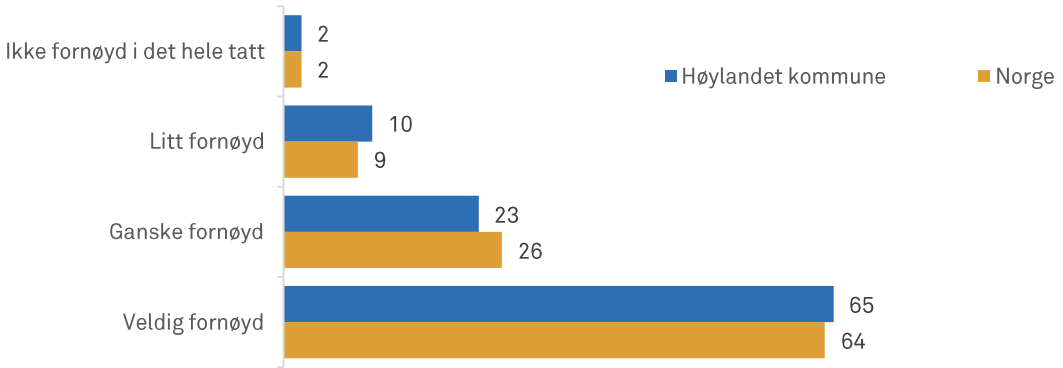

Hvor fornøyd gutter og jenter er med nærområdet der de bor. Prosent

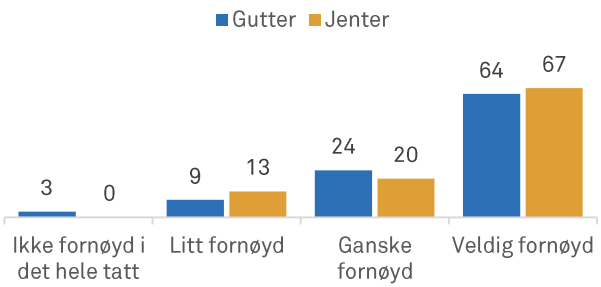

Barn i dag vokser opp i en globalisert verden. Det lokale og tilhørigheten til nærmiljøet har likevel stor betydning i barnas liv

Hvor trygg føler du deg når du er ute i området der du bor? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

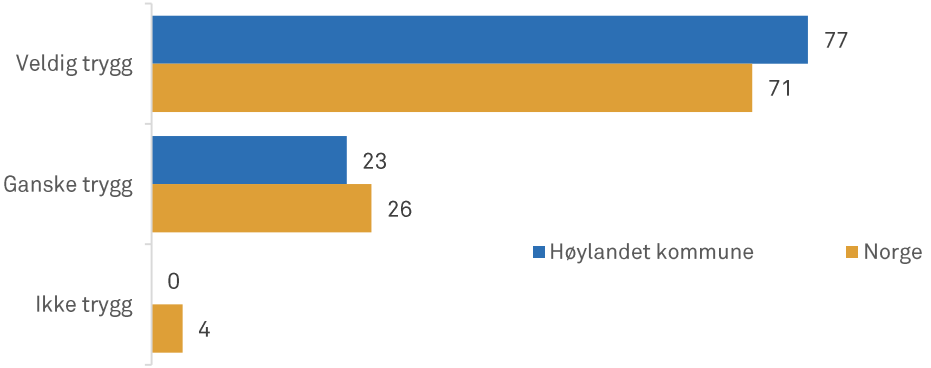

Hvor trygge gutter og jenter føler seg når de er ute i området der de bor. Prosent

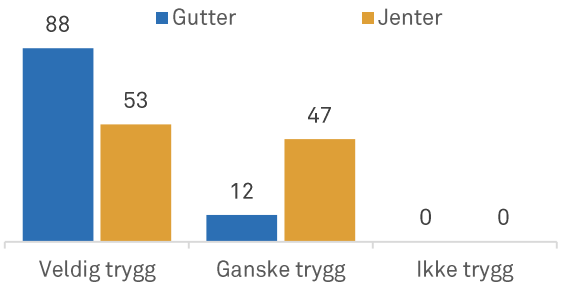

Hvor trygge gutter og jenter føler seg på vei til og fra skolen. Prosent

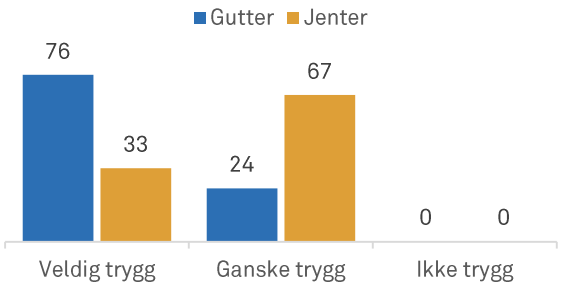

> **De aller fleste barn opplever det som trygt å ferdes i nærområdet sitt. Også skoleveien oppleves som trygg for de aller fleste**

Hvor trygg føler du deg på vei til og fra skolen? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

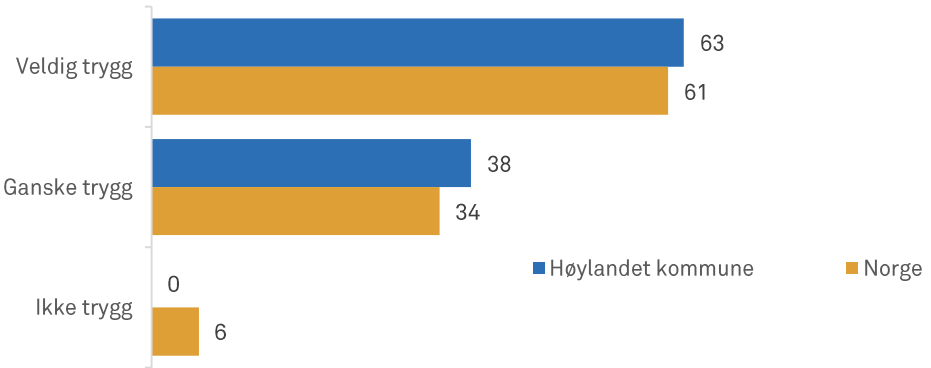

KAPITTEL 6

Fritid

Fritiden til barn er langt mer organisert enn det som gjaldt da foreldrene til dagens barn selv var unge. Organiserte aktiviteter utgjør en viktig sosial arena, som vil gi barna andre erfaringer enn det de opplever i skole, i uformell lek, eller gjennom sosiale medier. Samtidig krever deltakelse i fritidsaktiviteter ressurser av foreldrene, både til å følge opp, men også betalingsevne.

Ungdata junior viser at de aller fleste er med på faste, organiserte fritidsaktiviteter, gjerne flere ganger i uka. Idretten står sterkt, og er den organiserte fritidsaktiviteten aller flest barn driver med.

Aktiviteter foran skjermer spiller i dag en sentral rolle i hverdagen til alle barn, og har relevans både i skolearbeidet og for barnas sosiale liv. Tilgangen til særlig smarttelefoner har snudd opp ned på måten barn kommuniserer med hverandre, og gir barn tilgang til store nettverk og all mulig informasjon. Ungdata junior viser at de fleste barn bruker en god del tid foran en skjerm etter skoletid. Det er samtidig stor variasjon når det gjelder hvor mye tid barna bruker. Generelt bruker gutter i denne alderen mer tid foran en skjerm enn jenter, noe som først og fremst handler om at guttene bruker langt mer tid enn jentene på gaming. Jentene bruker derimot mer tid enn guttene på sosiale medier.

Det er for øvrig et stort mangfold av aktiviteter som barn driver med i fritida. Noen spiller instrument, mens andre er aktive i stallen. En god del bruker kveldene til å slappe av, mens andre henger ute sammen med venner. Det er også vanlig å være sammen med venner hjemme hos hverandre. På landsbasis er det likevel rundt en av tre som vanligvis ikke er med venner hjem.

Omtrent hvor mange timer bruker du utenom skolearbeid på aktiviteter foran en skjerm? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

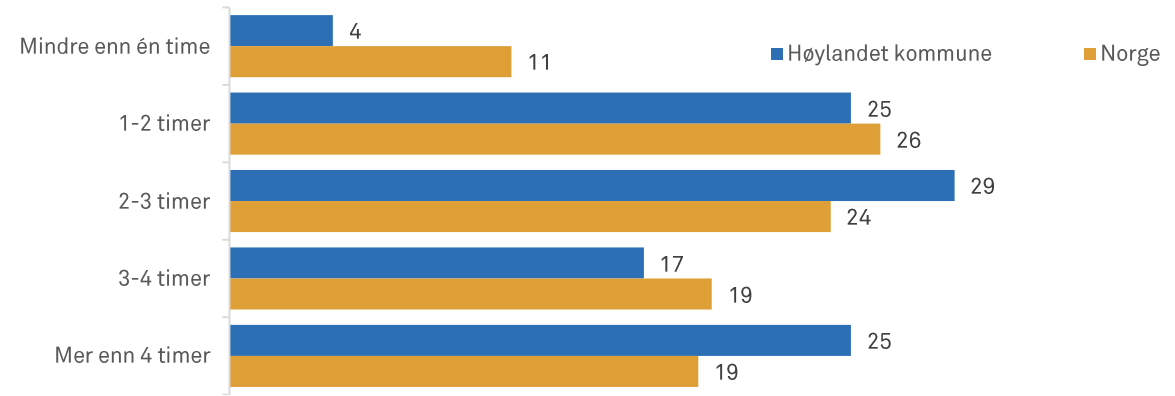

Omtrent hvor mange timer gutter og jenter bruker på aktiviteter foran en skjerm. Prosent

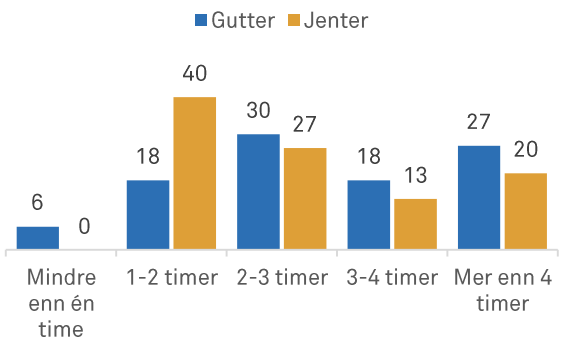

> **Det er stor variasjon mellom barn når det gjelder hvor mye tid de bruker foran en skjerm en vanlig dag.**

Omtrent hvor mye tid barn bruker på ulike medier en vanlig dag etter skolen. Prosent

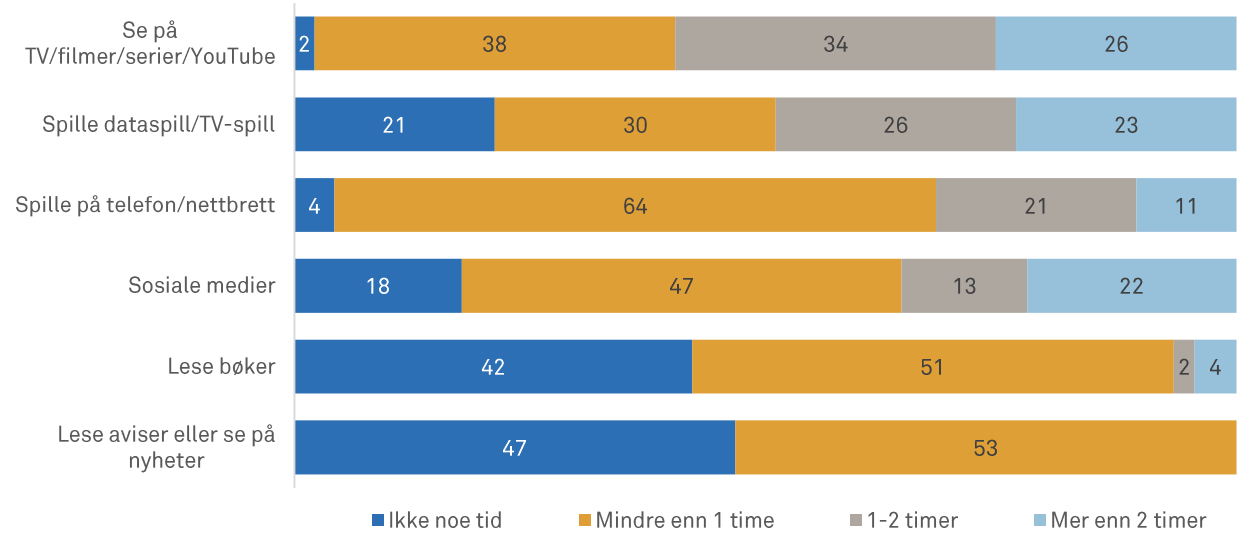

Hvor mye tid gutter og jenter bruker på å spille dataspill/TV-spill en vanlig dag etter skolen. Prosent

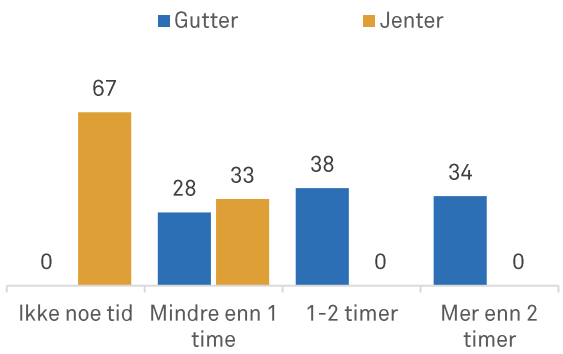

Hvor mye tid gutter og jenter bruker på å spille på telefon/nettbrett en vanlig dag etter skolen. Prosent

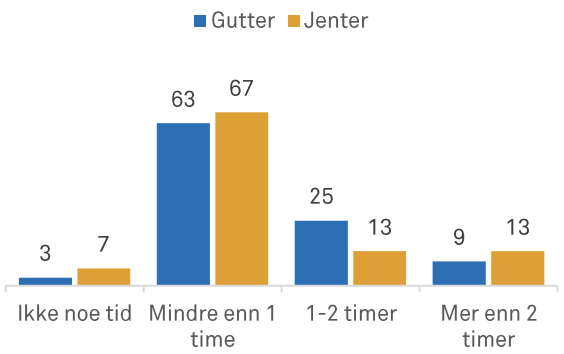

Hvor mye tid gutter og jenter bruker på sosiale medier en vanlig dag etter skolen. Prosent

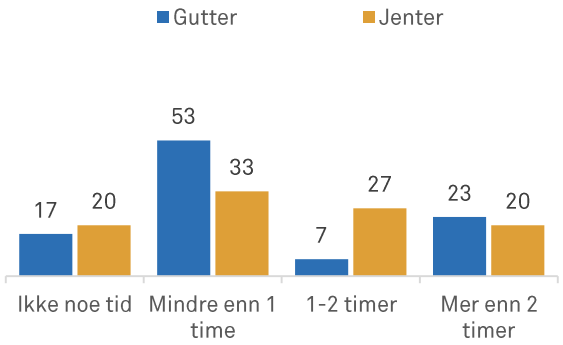

Hvor mye tid gutter og jenter bruker på å se på TV/filmer/serier/YouTube en vanlig dag etter skolen. Prosent

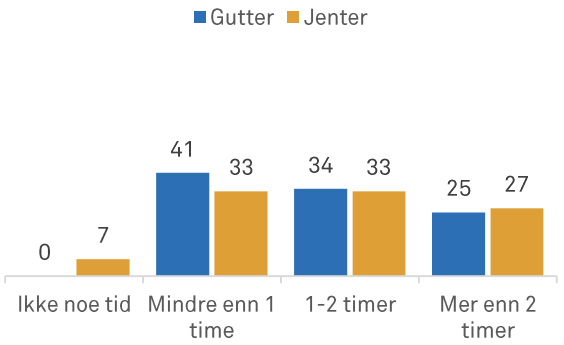

Er du med på noen faste fritidsaktiviteter for tiden? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

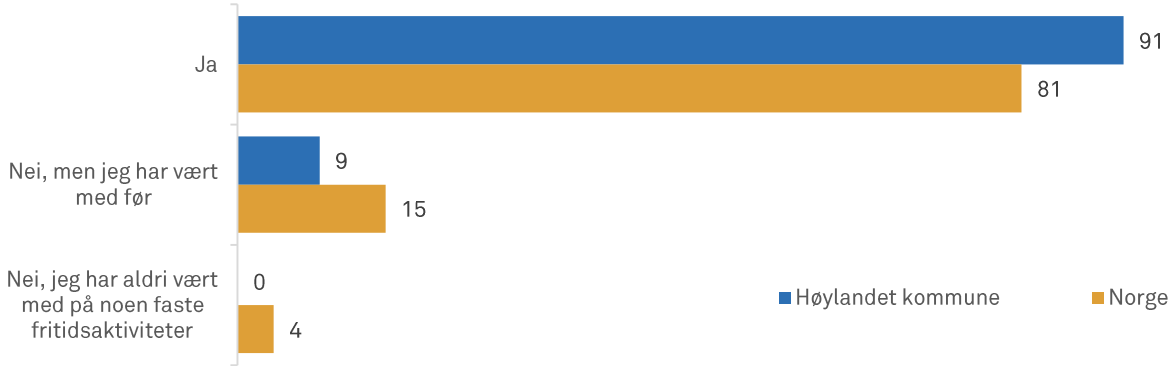

Hvor mange kvelder (mandag til fredag) gutter og jenter er med på faste fritidsaktiviteter. Prosent

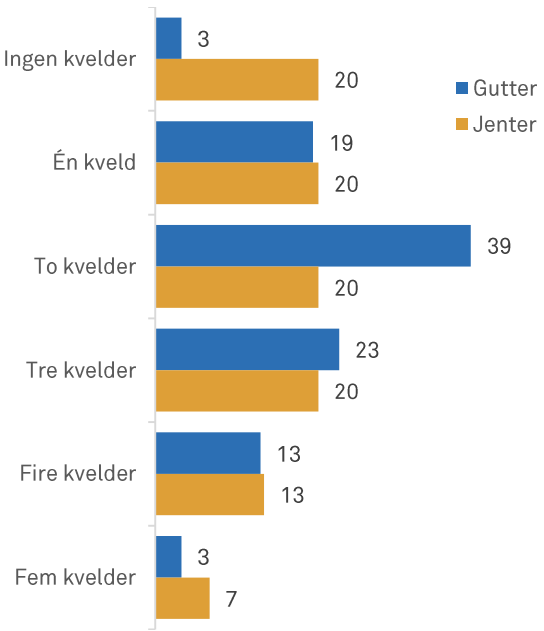

> **De aller fleste barn er med på én eller flere faste fritidsaktiviteter, og mange bruker flere kvelder til slike aktiviteter. Idretten er fritidsaktiviteten som aller flest er med i.**

Hvor mange gutter og jenter som driver med ulike typer faste fritidsaktiviteter. Prosent

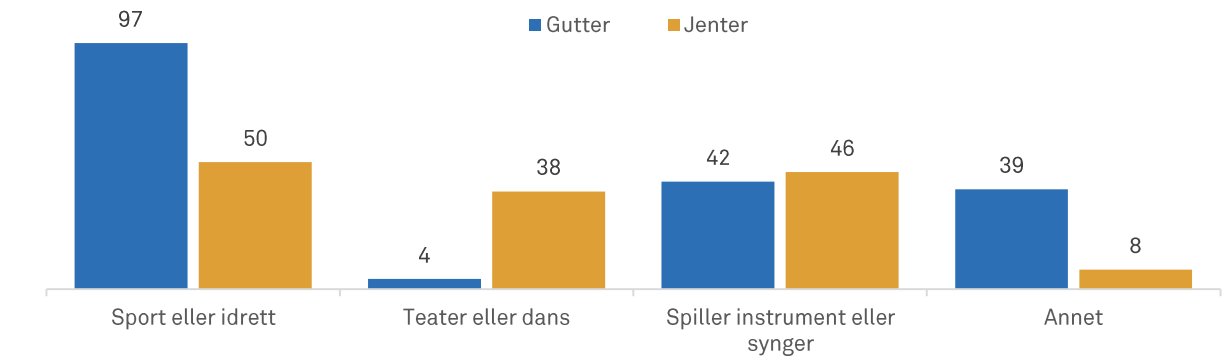

Hvor mange gutter og jenter som vanligvis driver med ulike aktiviteter minst én dag i uka. Prosent

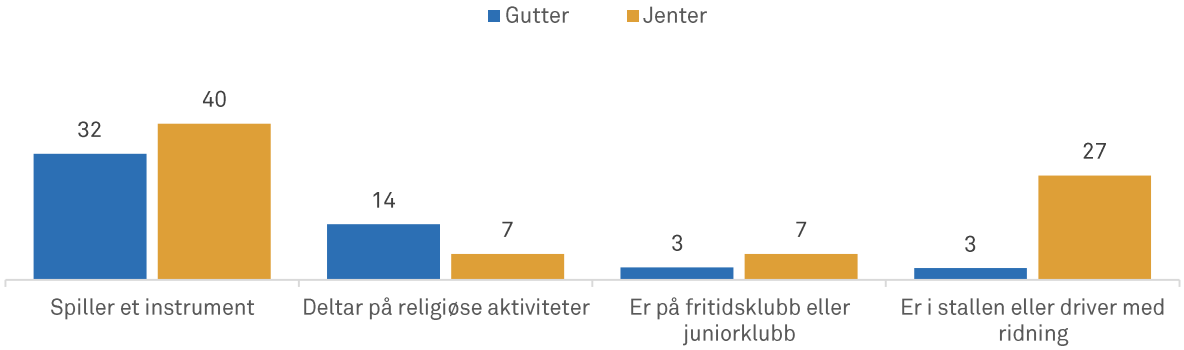

Hvor mange dager i uka gutter og jenter vanligvis slapper av for seg selv størsteparten av kvelden. Prosent

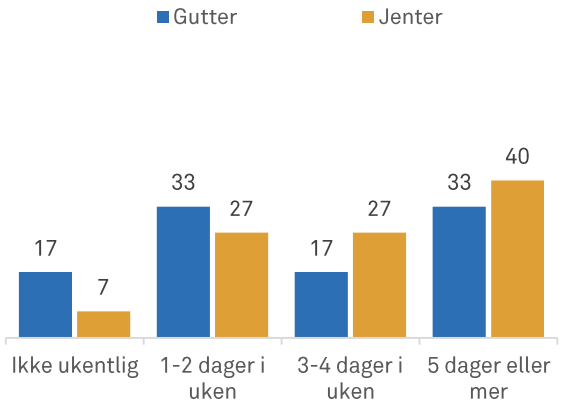

Hvor mange dager i uka gutter og jenter vanligvis er sammen med venner hjemme hos noen. Prosent

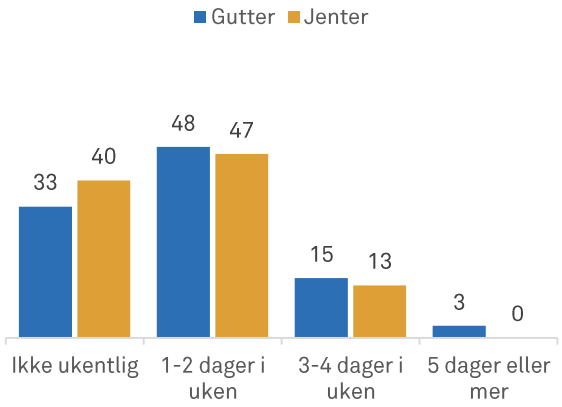

Hvor mange dager i uka gutter og jenter vanligvis henger ute sammen med venner. Prosent

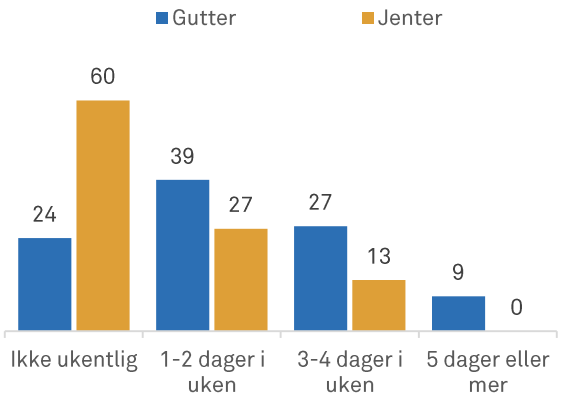

Hvor mange dager i uka gutter og jenter vanligvis trener eller driver med sport. Prosent

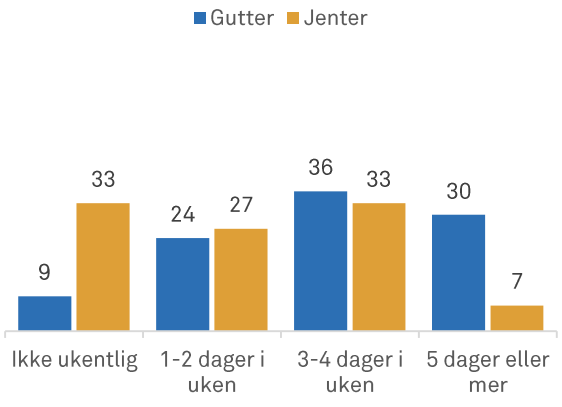

KAPITTEL 7

Helse

Det er generelt større oppmerksomhet om helse og helserelaterte spørsmål i dag enn tidligere. Ny og bedre kunnskap om risikofaktorer har gjort at vi i dag er mer opptatt av å forebygge dårlig helse. Samtidig vil mange sannsynligvis være flinkere til å kjenne etter hvordan man har det, noe som igjen kan påvirke hvordan den enkelte vurderer egen helsesituasjon.

Fordi livsstilsvaner etableres tidlig, er barn og ungdom sentrale målgrupper i det forebyggende helsearbeidet. Barn har jevnt over et høyt fysisk aktivitetsnivå opp til en viss alder. Imidlertid synker aktivitetsnivået med alderen. Studier viser at 15-åringer er langt mindre fysisk aktive enn 9-åringer.

Ungdata junior viser at de fleste barn er fornøyd med egen helse. På landsbasis er det litt flere gutter som er fornøyd med helsa si enn jenter.

I undersøkelsen fikk barna også spørsmål om hvor ofte de i løpet av den siste måneden hadde ulike former for helseplager. De fleste svarer at de ikke er særlig plaget. På landsbasis svarer likevel i overkant av hvert tiende barn at de mange ganger eller daglig har hatt hodepine. Enda flere svarer at de har hatt vondt i nakken eller skuldrene. En del rapporterer også at de har hatt vondt i magen eller vært plaget av kvalme. Generelt er det flere jenter enn gutter som har hatt disse plagene, noe som særlig gjelder hodepine.

Det er ikke uvanlig at barn i denne alderen bruker smertestillende tabletter. På landsbasis svarer mer enn hvert femte barn at de har brukt slike tabletter i løpet av den siste uken før undersøkelsen.

Hvor fornøyd er du med helsa di? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

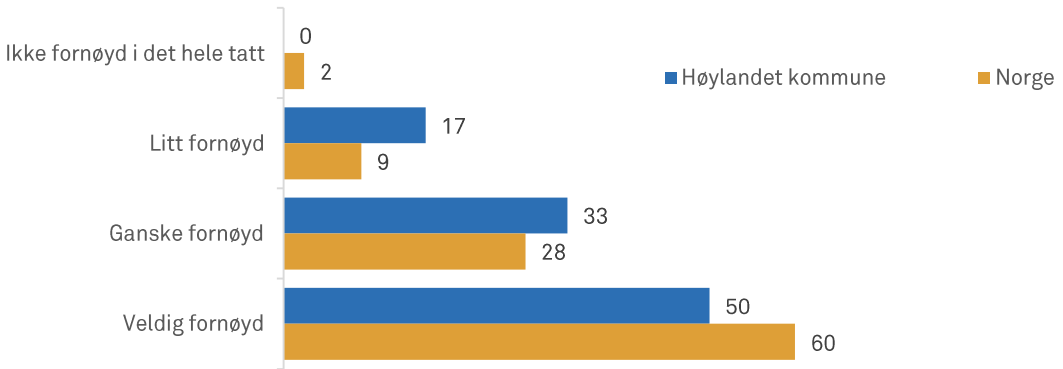

Hvor fornøyd gutter og jenter er med helsa si. Prosent

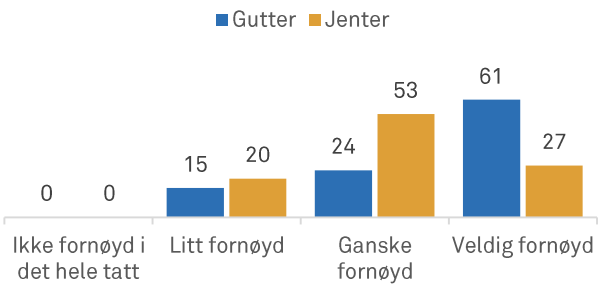

Helse

Egenvurdert helse er en viktig indikator for sykelighet og bruk av helsetjenester, og brukes til overvåking av befolkningens helsestatus over tid.

Nasjonalt svarer rundt 9 av 10 barn at de er fornøyd med helsa si, mens 1 av 10 er mindre fornøyd.

Gutter er i gjennomsnitt noe mer fornøyd med egen helse enn jenter.

Hvor ofte barn har hatt ulike helseplager i løpet av den siste måneden. Prosent

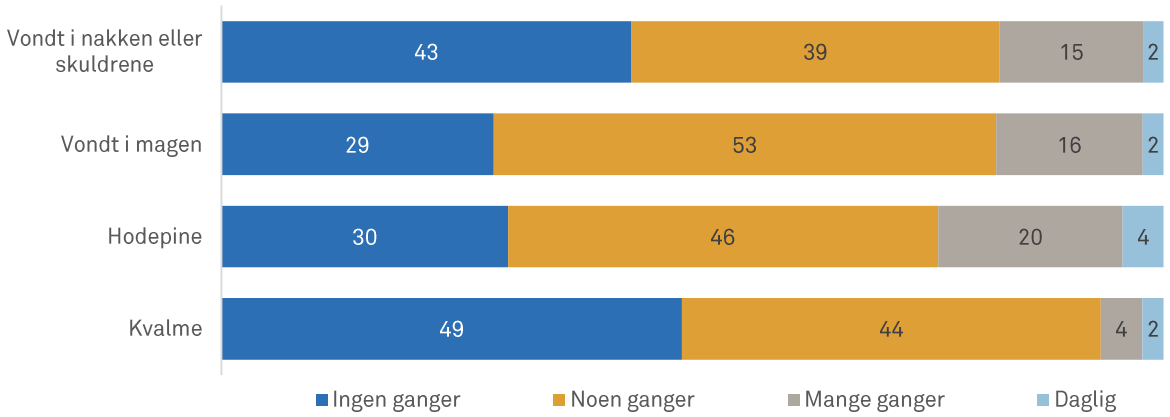

Hvor mange gutter og jenter som i løpet av siste måned mange ganger eller daglig har hatt helseplager. Prosent

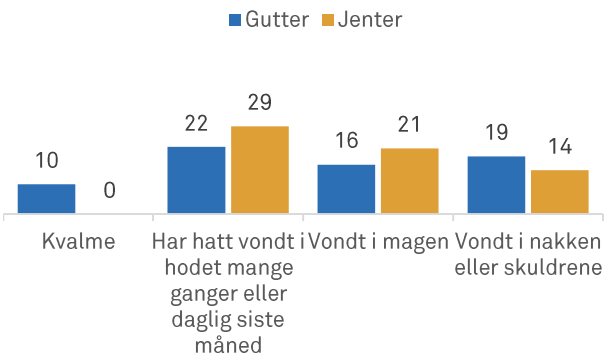

Barn er stort sett godt fornøyd med egen helse. På landsbasis svarer likevel én av fire at de i løpet av siste uke har brukt smerte-stillende tabletter

Har du brukt tabletter mot hodepine eller andre smerter den siste uken? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

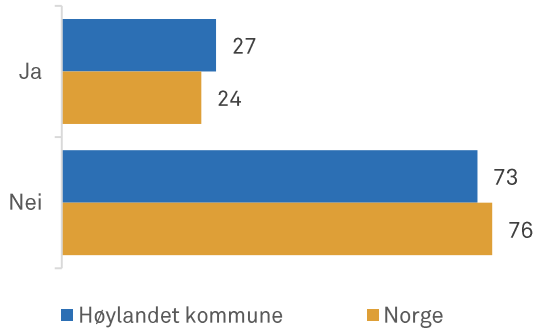

Har du brukt tabletter mot hodepine eller andre smerter den siste uken? Prosent

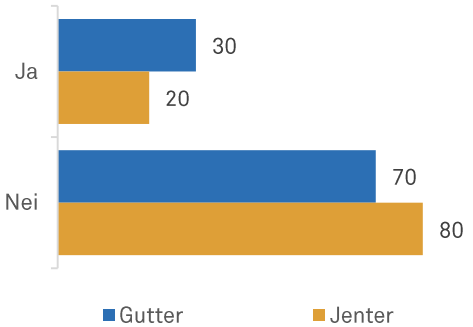

KAPITTEL 8

Mobbing

Barn i Norge rapporterer generelt om høy trivsel og gode levekår. Samtidig er en del utsatt for mobbing og ulike former for krenkelser. Mobbing regnes gjerne som gjentatte hendelser der én eller flere med hensikt skader eller utsetter noen for ubehag. Mobbing kan skje på mange måter, som for eksempel gjennom utestenging, trusler, plaging eller direkte vold. For de som blir rammet vil mobbing være et alvorlig problem. Å bli utsatt for mobbing kan ha store konsekvenser, både her og nå og senere i livet.

I Ungdata junior blir barna bedt om å tenke på de siste månedene og angi hvor mange ganger de har blitt stengt ute, blitt plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida. Det store flertallet rapporterer at dette aldri eller nesten aldri skjer dem. Men et mindretall forteller at de er utsatt for slike krenkelser nokså hyppig. På landsbasis er det rundt ni prosent som sier at de er utsatt for dette omtrent hver 14. dag eller oftere.

Med økt bruk av mobiltelefon og internett har mobbing også antatt digitale former. I den senere tid har det vært mye oppmerksomhet rundt digital mobbing og krenkelser via nettet. Ungdata junior kartlegger hvor mange som i løpet av de siste månedene har blitt utsatt for trusler og utestengelse via nettet eller mobil, samt spredning av sårende ytringer, bilder eller videoer. Resultatene på landsbasis viser at tre av fire barn ikke har opplevd noe av dette. Blant den firedelen som opplever dette, er det vanligst å bli utsatt for at noen har skrevet sårende ting til dem eller om dem via nettet eller mobil. Det er også en del som opplever å bli stengt ute fra sosiale ting på nettet.

Tenk på de siste månedene. Har du blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida? Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

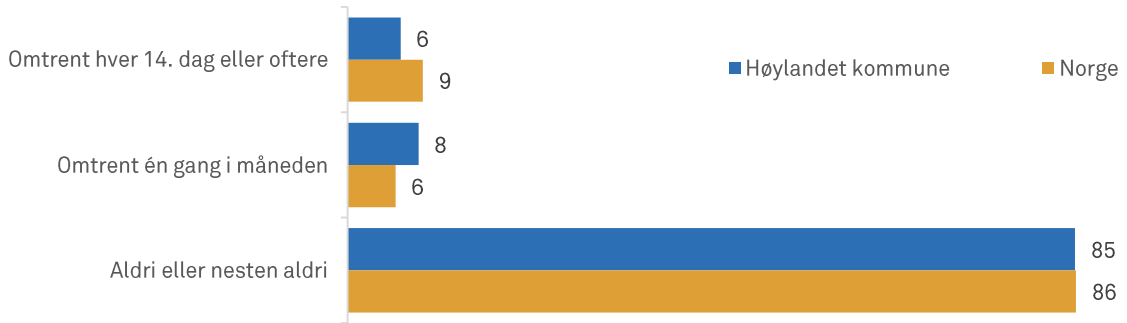

Hvor ofte gutter og jenter har blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida. Prosent

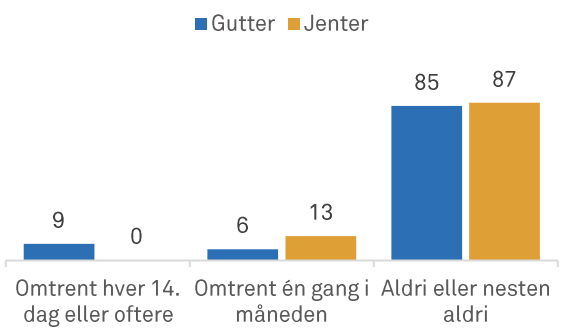

Majoriteten av norske barn er ikke utsatt for mobbing. Mobbing er samtidig et alvorlig problem for de som blir rammet

Hvor mange barn som har opplevd negative hendelser på nettet eller mobilen i løpet av de siste månedene. Prosent i Høylandet kommune og nasjonalt

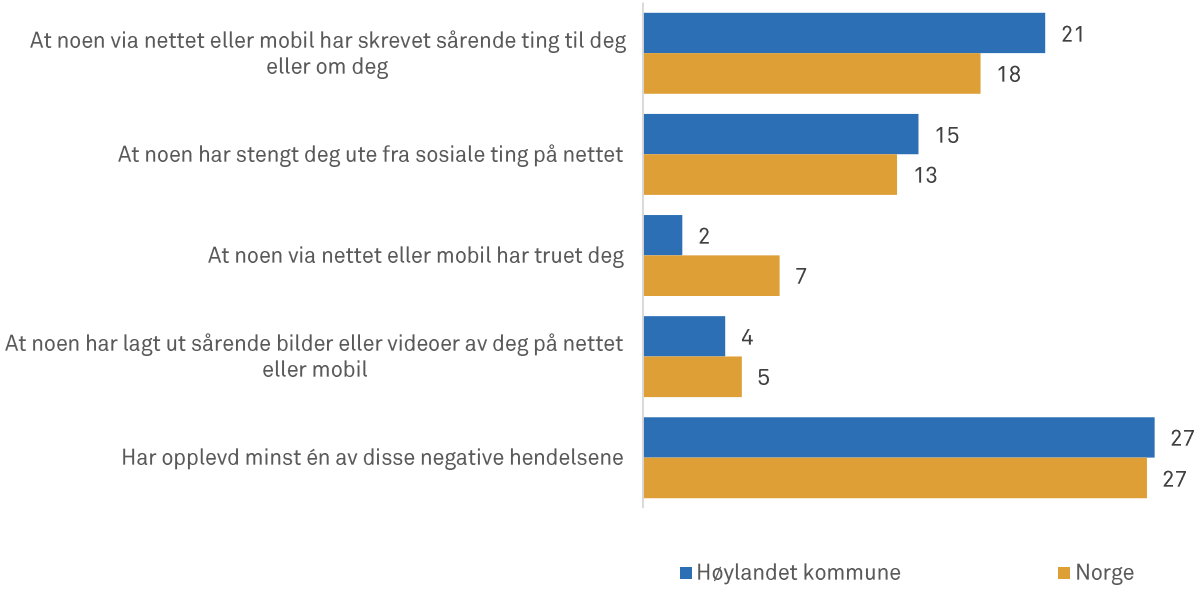

Hvor mange gutter og jenter som har opplevd negative hendelser på nettet eller mobilen i løpet av de siste månedene. Prosent

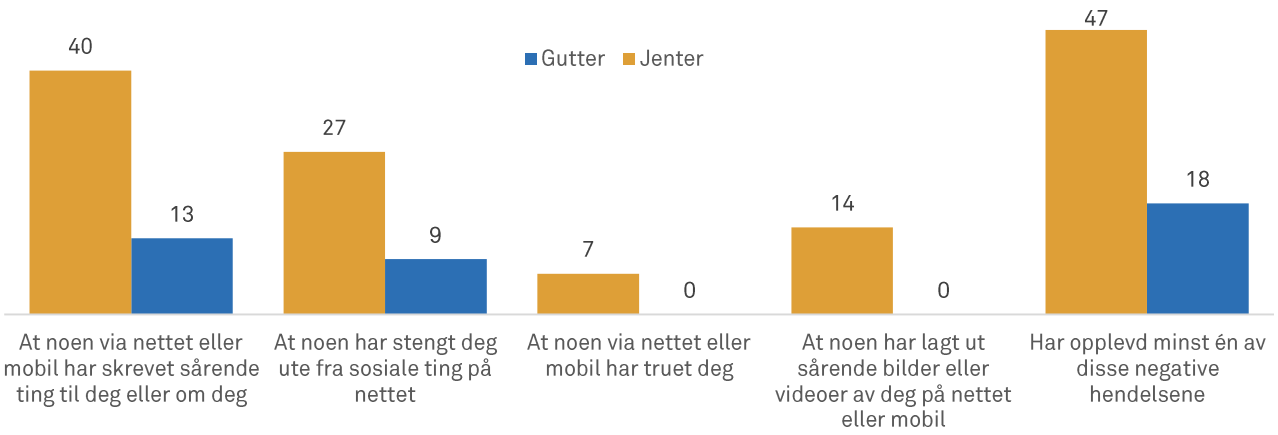

Definisjoner

Hvordan nøkkelindikatorene er målt

Livet mitt er bra
Indikatoren er målt gjennom et spørsmål der barna blir bedt om å si seg enig eller uenig i ulike utsagn om livet. Indikatoren viser hvor mange prosent som var «helt enig» eller «litt enig» i utsagnet «Livet mitt er bra».

Har minst én fortrolig venn
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, helt sikkert» eller «ja, det tror jeg».

Sov minst ni timer siste natt
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Omtrent hvor mange timer sov du natt til i dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som har sovet minst ni timer.

Har alltid eller som regel noen å være sammen med i fritida
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Har du noen å være sammen med på fritida?». Indikatoren viser hvor mange som svarer «ja, alltid» eller «ja, som regel».

Er fornøyd med foreldrene sine
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med foreldrene sine.

Er fornøyd med skolen de går på
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med skolen de går på.

Trives på skolen
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvordan har du det på skolen?». Indikatoren viser hvor mange prosent som var «helt enig» eller «litt enig» i utsagnet «Jeg trives på skolen».

Bruker minst én time på lekser i løpet av en vanlig dag
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Omtrent hvor lang tid bruker du på lekser i løpet av en vanlig dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker minst én time på lekser.

Gruer seg ofte veldig når de skal ha en prøve
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor ofte har du hatt det slik den siste tiden?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de «ganske ofte» eller «veldig ofte» gruer seg veldig når de skal ha en prøve.

Er fornøyd med nærområdet der du bor
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt ?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med «nærområdet der du bor».

Bruker mer enn to timer daglig foran en skjerm
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du til sammen på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil)? Ikke ta med skolearbeid.». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn to timer.

Bruker mer enn én time på dataspill en vanlig dag etter skolen
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du på dette?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn én time på dataspill.

Bruker mer enn én time på sosiale medier en vanlig dag etter skolen
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du på dette?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn én time på sosiale medier.

Er med på faste fritidsaktiviteter
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Er du med på noen faste fritidsaktiviteter for tiden?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Er fornøyd med helsa si
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med «helsa si».

Har hatt vondt i hodet mange ganger eller daglig siste måned
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de «mange ganger» eller «daglig» har hatt vondt i hodet.

Har brukt smertestillende siste uke
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du brukt tabletter mot hodepine eller andre smerter den siste uken?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Har blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn omtrent hver 14. dag eller oftere
Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på de siste månedene. Har du blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «minst hver 14. dag» eller oftere.

Har opplevd negative hendelser på nett eller mobil de siste månedene
Indikatoren er målt gjennom fire spørsmål som fanger opp negative hendelser på nett eller mobil, som trusler, utestenging, skrevet sårende ting om deg og at noen har delt bilder eller videoer.

Ungdata junior 2020

Høylandet kommune

Barnetrinnet 5. – 7. klasse

© OsloMet, Velferdsforskningsinstituttet NOVA, 2020

NOVA – Norwegian Social Research
www.oslomet.no/om/nova